

Podplukovník J o s e f V ě t r o v e c:

Disponování dělostřeleckými pátracími orgány.

(K stejnojmennému článku v čís. 1—2 Vojenských rozhledů.)

V čísle 1—2 VR. 1932 bylo jednáno o použití pátracích orgánů více se stanoviska velitele dělostřelecké skupiny. Pokusím se řešiti tuto otázku se stanoviska velitele oddílu. Budou zde určité rozdíly.

Na začátku jsou vyjmenovány úkoly pátracích a styčných orgánů tak, jak jsou uvedeny v předpisech. Pokládám však za předčasné, aby velitel baterie neb oddílu posílal hned, jakmile dostane rozkaz k pochodu, automaticky jednu pátrací hlídku nadřízenému veliteli. Vždyť často na začátku pochodu nebudeme třeba ani vědět přesné příští použití oddílů (baterií) a příští organizaci velení! Velitel skupiny — kdyby skupina měla tři oddíly — měl by k dispozici tři pátrací hlídky, kterých by sotva

*) Systém spojovacích os a příček řešili Němci teoreticky v roce 1909 a prakticky po prvé ve velkých manévrech v roce 1913. Za světové války bylo používáno tohoto systému více méně ve všech armádách.

Mjr. Alexander Bernay „Die Stammleitung“ — Verlag „Offene Worte“, Charlottenburg 4 — 1925.

plně využil, kdežto velitel oddílu, který třeba ještě musil nechat i už z jakýchkoli důvodů některé baterii její patračce, měl by jednu, jiný velitel oddílu dvě pátrací hlídky, tedy méně než velitel skupiny. A není přece pochyby o tom, že velitel oddílu, kterému náleží podrobné taktické i střelecko-technické vedení oddílu (pozorovatelný průzkumové i pro řízení palby) potřebuje více pátracích orgánů než velitel skupiny, který má na starosti jen taktické řízení skupiny.

Velitel skupiny (oddílu) snadno si vždy nařídí podle situace, kdy a kolik pátracích hlídek bude potřebovat.

Dále myslím, že velitel skupiny nebude téměř nikdy nucen mít nebo si improvizovat styčnou hlídku. Pátrací hlídka by mu k tomu účelu stejně nestačila ani personálem a spojovací materiál by jí musila dodat plukovní spojovací četa. Velitel skupiny bude zpravidla dlíti u velitele pěchoty, a to jak za pohybu, tak i v době, kdy skupina je nucena zaujmouti palebné postavení. Musí-li již zajetí celá skupina do palebného postavení, jde již o vážný boj, kde se uplatňuje spíše palba než pohyb, a musí-li zůstat velitel skupiny na pozorovatelně, zůstane tam i velitel pěchoty. Je to v zájmu obou velitelů a jistě se napřed vždy domluví o ose postupu a o postupných pozorovatelnách. Ostatně náš Polní řád přímo nařizuje, aby stanoviště velitelství skupiny přímé podpory (je-li to více než jeden oddíl) bylo u SV. podporované pěchoty.

V článku je dále doporučováno přemísťování ve skupině po oddílech jako výhodnější a praktičtější. Také náš Polní řád D-VIII-1, část III, čl. 38, to říká, ale upozorňuje, že je nutno, aby oddíly stojící převzaly po dobu přesunu úkoly oddílů přemísťovaných, což v našich poměrech vzhledem na podmínky pozorování a technického provádění střelby bude velmi nesnadné, nehledě ani na obtíže spojení s pěchotou. Proto se domnívám, že manévr po oddílech bude za našich poměrů při nedostatku dělostřelectva řídkou výjimkou a že přesun po bateriích v oddíle bude pravidlem. I kdybychom měli více dělostřelectva, bude tento způsob velice nevýhodný pro spojení s pěchotou a souvislost účinků dělostřelecké palby. Velitel oddílu by nebyl nikdy tak dobře a stále orientován o situaci, jako je při přemísťování po bateriích. U velitele skupiny by nastalo nebezpečné a nežádoucí nahromadění velitelů a orgánů, zatím co by nejdůležitější spojení nejmenších taktických jednotek — praporu a oddílu — vážlo a naráželo v praxi na veliké překážky.

Na straně 85, v 5. odstavci se uvádí, že velitel skupiny nutně potřebuje 1 pátrací hlídku pro hlavní pozorovatelnu, 1 pátrací hlídku pro pomocnou pozorovatelnu, 1 pátrací hlídku pro předsunutou pozorovatelnu, tedy dohromady by měl velitel skupiny, když je skupina v palebném postavení, tři pátrací hlídky. To jest, měla-li by skupina tři oddíly, měli by velitelé oddílů po dvou pátracích hlídkách — nemusil-li by některý velitel oddílu jedné baterii nechat její patračce (zvláštní samostatná úloha, vzdálenost a pod.). Měla-li by skupina jen dva oddíly (velmi častý případ), zůstala by velitelům oddílů jediná pátrací hlídka, bateriím žádná! Improvizovat pátrací hlídky u baterií je možné teoreticky, prakticky sotva. Když už by mohla baterie k tomu použít jednoho z velitelů čet, kde vezme ostatní? Lehké baterie mají předepsán nepatrný počet záložního mužstva, ve skutečnosti nebudou mít žádné. Nehledě už k tomu, že by baterie těžko postrádala každého muže, co můžeme žádat od vojína patračce? Víím dobře z vlastní zkušenosti, jak pracně se provádí takový výcvik patračů vybra-

ných z mužstva, které bateriím zbude, a jaké jsou výsledky! Takový patrač snad může podržet koně, dodat nějaké hlášení na malou vzdálenost, ale nemůžeme na něm žádat, aby spolehlivě provedl průzkum palebného postavení. Může zastat jen to, k čemu nepotřebuje mapy.

Nemůže tedy velitel skupiny pro sebe více žádat než jednu, nejvýše dvě pátrací hlídky. Velitel skupiny má u sebe dva pobočníky a spojovacího důstojníka, může tedy některý z nich také se vystřídat v pozorování na hlavní pozorovatelně, neb obsadit předsunutou pozorovatelnu. Pomocnou pozorovatelnu zřizuje velitel skupiny zřídka a k tomu by mohl použít podle potřeby pátrací hlídky. U velitele oddílu bude zřizování pomocné pozorovatelně skoro pravidlem. Kromě toho musí velitel oddílu stále provádět průzkum za postupující pěchotou (průzkum cest, palebných postavení, cílů, obsazení předsunuté pozorovatelně) a proto potřebuje většího počtu pátracích hlídek.

Z toho ze všeho vidíme, že organizaci našich pátracích hlídek něco chybí a že by se měla zdokonalit, a to hlavně tím, že by jak velitel skupiny, tak i velitel oddílu měl svou vlastní průzkumnou hlídku (u baterií pátrací hlídka), která by byla jeho výkonným orgánem pozorovacím a zpravodajským.

Podávám zde skromný návrh na možnou jinou organizaci průzkumných orgánů:

U baterie: Velitel pátrací hlídky: 1 důstojník (mohl by to být i velitel 1. čety), 1 četař (déle sloužící) jako zástupce a pozorovatel, 1 poddůstojník patrač na koni a 1 cyklista.

Použití. Za pohybu může celá hlídka provádět průzkum. Zajede-li baterie do palebného postavení, může podle potřeby četař pozorovatel obsadit pomocnou pozorovatelnu, ostatní mohou dále provádět průzkum nebo jich použije velitel baterie jinak. Musíme počítat s tím, že i baterie bude často samostatnou taktickou jednotkou, a proto musí mít všechny své orgány.

U velitelství oddílu: Velitel průzkumné hlídky: orientační důstojník (s orientačním poddůstojníkem), 1 četař (déle sloužící) jako pozorovatel — koňmo, 2 poddůstojníci na kolech (vycvičení také jako lyžaři).

Použití:

a) Za pohybu: Celá průzkumná hlídka provádí průzkum (zprávy o nepříteli, o vlastním vojsku, o terénu, průzkum palebného postavení a p.). Zprávy dodávají cyklisté.

b) Zajede-li oddíl do palebného postavení, zůstává (je-li toho třeba) četař-pozorovatel k dispozici veliteli oddílu jako pomocný pozorovatel, ostatní provádějí dále průzkum vpředu podle nařízení velitele oddílu. Při průzkumu palebného postavení pomáhají jim patrači baterií podle rozkazu velitele oddílu. Patrači baterií provádějí průzkum cest palebného postavení obvykle pro vlastní baterii a po provedení průzkumu zůstávají k dispozici veliteli baterie.

U velitelství pluku: Velitel průzkumné hlídky: zpravodajský důstojník na kole nebo na motocyklu, 1 četař déle sloužící jako pozorovatel, 2 poddůstojníci na kolech (vycvičení také jako lyžaři).

Všichni patrači by musili umět signalisovat. Každá hlídka by měla s sebou jednu jednoduchou signální soupravu. Podle potřeby a úkolu mohl by se jí přidělit také jezdecký telefonní roj.

U velitelství oddílu je též předepsán nosný kuň pro optické přístroje. Má ho vésti orientační poddůstojník. Ten je však často zaměstnán s orientačním důstojníkem jinde a tak by u velitele oddílu nezůstal nikdo. O optické přístroje by snad mohl pečovatí jeden z obou ordonančních poddůstojníků, který by mohl býti vycvičen zároveň jako pozorovatel.

Styčné družstvo velitele oddílu by mělo míti velitele, jeho zástupce a jednoho styčného poddůstojníka (četař déle sloužící), aby velitel oddílu, podporuje-li oddíl dva prapory, mohl poslati k praporu s hlavním úsilím styčného důstojníka s větší částí styčného družstva a k druhému praporu aspoň styčného poddůstojníka s menší částí styčného družstva. Styčná hlídka však nestačí stavěti a udržovati telefonní spojení k dvěma praporům za pohybného boje. Personál a materiál je vypočítán pro spojení s jedním praporem. Proto u druhého praporu musí vypomoci pěchota.

Stábní kapitán veterinář MVDr. Alois Piša:

O příčinách otlaků u soumarů dělostřelectva.

Nejčastějším a nejobávanějším onemocněním u soumarů jsou otlaky, a to jak kohoutkové, tak i sedlové, podbřišnickové a postrojové. Zabrániti jim vyžaduje mnoho zkušeností, píle a pozornosti velitelů.

Tak zv. příčiny vnitřní, predisponující, t. j. stavba koně, jemnost kůže, větší její vulnerabilita, vyšší, suchý kohoutek, klínová prsa, krátká kost prsní, plochá žebra, skleslá záď, senné břicho a p., které se též v literatuře uvádějí jako příčiny vzniku otlaků, bývají jen zcela výjimečně vlastními jejich původci. Jsou ve velmi málo případech spíše jen přítěžujícími okolnostmi než příčinou. Bývá to ještě nejčastěji příliš vyznačený a suchý kohoutek, anebo stavba koně taková, že kohoutek je v poměru ke spodní části prsou posunut příliš dozadu, takže se sedlo koně stále tlačí na kohoutek. Jistou úlohu zde též někdy má vada temperamentu koně, když nesnese sedlo nebo nějaký předmět výbroje (na př. některou dělovou součástku) a nebývá obvykle dobře vycvičen. Vliv na vznik otlaků má též kulhání koně, jeho nepravidelný chod, zvýšené pocení a značnější únava. Též špatně vyčištěná kůže koně může býti příčinou otlaku. Vlastními a nejčastějšími původci otlaků jsou však téměř vždy t. zv. příčiny vnější.

Otlaky podbřišnickové lze pozorovati na spodní části a ve spodní třetině prsou v místech, kde přiléhá podbřišník. U podbřišníků, které měly dva řemeny v svém spodním průběhu (vz. 17/94) dochází často k uskrínutí kůže mezi oba řemeny a podle doby působení k směsnání krve, oedemu neb i odumření uskrínuté části. Klinicky jsou to buď jen mírné otoky, později v místech, kde přiléhaly řemeny, dochází k odřeninám, následným infekcím a flegmonám. Někdy je nutno chirurgicky odstranit i značný kus odumřelé kůže. Tyto otlaky mohou býti velmi nebezpečné, zvláště nelze-li jim včas zabrániti úpravou sedlání. Pamatuji se, že při velkých manévrech u Nitry v r. 1924 bylo tolik a tak značných podbřišnickových otlaků, že by byly dva dělostřelecké oddíly musily být vyřaděny z manévru, kdyby se byly jen o 1 nebo 2 dny prodloužily. Předějiti lze tyto otlaky tím, že se pod řemeny podbřišníku všije širší